

Handläggare
Marita Tilevi
Telefon: 08-50836282

Till
Äldrenämnden
21 april 2026

Svar på remiss gällande motion om egenmakt i hemtjänsten

Svar på remiss från kommunstyrelsen angående motion från Andréa Hedin och Anette Hellström (båda M) om egenmakt i hemtjänsten, KS 2025/1600

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om att utreda förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Andrea Hedin (M) som föreslår att utreda förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Äldreförvaltningen instämmer i att det är mycket viktigt att den äldre har förtroende för de personer som utför insatser i det egna hemmet. När det gäller fast omsorgskontakt finns detta redan reglerat i avtalen med följande text: ”Om den enskilde inte är nöjd med sin fasta omsorgskontakt ska det finnas möjlighet att byta till en annan”. Den fasta omsorgskontakten är den person som ska utföra merparten av insatserna.

Äldreförvaltningens uppfattning är att hemtjänstverksamheterna alltid inom rimlighetens gränser strävar efter att vara lyhörda för de äldres önskemål. I vissa enstaka fall är detta inte möjligt, exempelvis av schematekniska skäl. Det kan även vara svårare för en mindre utförare att få till logistiken kring att byta personal. Verksamheten måste kunna bedriva sitt arbete inom ramen för den personalstyrka som finns.

Förvaltningen ser inte, utifrån redan ställda krav och arbetssätt, att det behövs en utredning kring förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Andrea Hedin (M) som föreslår att utreda förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

I Stockholm finns ett väl utbyggt valfrihetssystem som ger den enskilde rätt att välja utförare. Enligt motionen uppstår däremot ett problem när en hemtjänsttagare är nöjd med sin utförare i stort, men känner ett starkt obehag eller en betydande, bristande personkemi med en specifik person i personalgruppen.

Motionärerna menar att det i staden rekommenderas att hemtjänsttagare ska byta utförare helt om det finns någon person man mött i vardagen och som lämnar en kraftig känsla av otrygghet. Att byta hemtjänstutförare innebär dock att man förlorar kontakten med den personal man trivs och känner trygghet med och har byggt upp en relation till. Det kan skapa onödig oro och administration för den enskilde.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Andrea Hedin (M) och Anette Hellström (M) som föreslår att utreda förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt. De menar att att hemtjänsttagare rekommenderas byta utförare helt om det finns någon person man mött i vardagen och som lämnar en kraftig känsla av otrygghet.

Äldreförvaltningen har ombetts att yttra sig över denna remiss till stadsledningskontoret senast 2026-05-20.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Kommunstyrelsens pensionärsråd, KPR, har behandlat ärendet den 14 april 2026. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i äldreförvaltningens förvaltningsgrupp den 15 april 2026. Det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden, gemensamma rådet för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet vid sammanträde den 16 april 2026.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att tjänsteutlåtandet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen instämmer i att det är mycket viktigt att den äldre har förtroende för de personer som utför insatser i det egna hemmet.

När det gäller fast omsorgskontakt finns detta reglerat i avtalen med följande text: ”Om den enskilde inte är nöjd med sin fasta omsorgskontakt ska det finnas möjlighet att byta till en annan”. Den fasta omsorgskontakten är den person som ska utföra merparten av insatserna.

Äldreförvaltningens uppfattning är att hemtjänstverksamheterna alltid inom rimlighetens gränser strävar efter att vara lyhörda för de äldres önskemål. Om en kund är missnöjd med sin fasta omsorgskontakt eller med annan personal tas kontakt med ansvarig chef eller samordnare i verksamheten för att se över möjligheten till personalbyte. Det är vanligt förekommande att kunder önskar kvinnlig personal. Utförarna försöker i möjligaste mån tillgodose dessa önskemål, men i vissa fall är detta inte möjligt. De uppger exempelvis schematekniska skäl som anledning till att önskemål inte alltid kan tillgodoses. Det kan vara svårare för en mindre utförare att få till logistiken kring att byta personal. Utförare är generellt mycket måna om att de äldre ska känna sig trygga med personalen och de är lösningsfokuserade.

Förvaltningen ser mot bakgrund av redan gällande krav och arbetssätt inte behov av en utredning kring förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Motion om egenmakt i hemtjänsten KS 2025/1600

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2026-04-08